

ПЕДАГОГИЧЕСКИ ФАКУЛТЕТ

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

НА ДОКТОРСКА ПРОГРАМА СПЕЦИАЛНА ПЕДАГОГИКА ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ 1.2. ПЕДАГОГИКА НАУЧНА ОБЛАСТ 1. ПЕДАГОГИЧЕСКИ НАУКИ

Докторската програма „Специална педагогика” при Катедра Социална и специална педагогика на Педагогически факултет осигурява 3-тата степен на висше образование и повишава образователната и научноизследователската квалификация на докторанта. Обучението е с продължителност до 3 г. в редовна и самостоятелна форма на обучение, а до 4 г. в задочна форма и приключва със защита на докторска дисертация. Завършилите получават образователната и научна степен „доктор по специална педагогика”.

ЦЕЛИ НА ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА

1. Подготвя висококвалифицирани научни, изследователски и преподавателски кадри с опит в изследователската и иновативната дейност в областта на педагогическите науки, в която е докторската програма.
2. Задълбочава фундаменталната и професионалната компетентност за научноизследователска, практико-приложна и преподавателска дейност в сферата на Специалната педагогика.
3. Формира съвременни научно-теоретични и практико-приложни знания, умения и компетентности за самостоятелна научноизследователска и преподавателска дейност, за работа в екип, за прилагане на иновационни и технологични постижения в областта на Специалната педагогика.
4. Изгражда методологически опит в анализиране на резултатите от научното изследване и в обосноваване на препоръките, свързани с обследването, диагностиката и корекционната работа с лица (деца и възрастни хора) със специални образователни потребности в общообразователна среда, специални училища, специализирани институции, дневни центрове и др.
5. Усъвършенства езиковата подготовка по избрания чужд език във връзка с използването му в професионалната дейност на докторанта.

ЗАДАЧИ НА ОБУЧЕНИЕТО В ДОКТОРАНТУРАТА ПО СПЕЦИАЛНА ПЕДАГОГИКА

- задълбочаване на знанията, свързани със съвременните теоретични и методологически принципи на изследване в аспекта на специалната педагогика;

Квалификационна характеристика за докторска програма „Специална педагогика“	Издание 1	Редакция 2	20.02.2023 г.
---	-----------	------------	---------------

- овладяване и ползване на научна терминология, характерна за научната област;
- формиране на умения за ориентиране и анализиране на приоритетните теоретични и практически проблеми в областта на специалната педагогика;
- придобиване на компетентности и умения за определяне пътя и организацията на научното изследване и за самостоятелна експериментална дейност в съответната научна и практическа област;
- формиране на професионални умения за самостоятелна преподавателска дейност;
- мотивиране и готовност за участие в национални, международни и регионални конкурси и проекти;
- изграждане на опит при планирането и организирането на научното изследване и при представяне на резултатите от него в научни форуми.

СТРУКТУРА И ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧЕБНИЯ ПРОЦЕС

Докторантът се обучава в Катедрата по Социална и специална педагогика на Педагогически факултет по индивидуален учебен план, съобразен с Правилника за развитие на академичния състав на ШУ и с регламентирания в него стандарт за обучение на докторанти.

Знанията, уменията и компетентностите, които се формират в процеса на обучение в докторската програма по Специална педагогика са в съответствие с Националната квалификационна рамка на Р. България, както и с Европейската квалификационна рамка за учене през целия живот.

КВАЛИФИКАЦИОНЕН СТАНДАРТ

1. Област и обхват на знанията

- знания, свързани с методологията на научното изследване в областта на специалната педагогика;
- знания за съвременни методи, методики и технологии и тяхното приложение при изследване особеностите на различните типове дизонтогении;
- специализирани и систематизирани знания за извършване на критичен анализ и за синтезиране на нови идеи;
- в процеса на научното изследване представя най-нови знания и разбиране на високо равнище не само в конкретната научна област и направление, но и в близки научни области.

2. Област и обхват на уменията

- използва усъвършенствани и специализирани умения и техники, необходими за решаване на ключови проблеми в сферата на научните изследвания и/или иновациите в областта на специалната педагогика, както и дефиниране наново на съществуващи знания или професионални практики;
- подбира, открива и проучва литературни източници, свързани с изследователския проблем; бързо намира, извлича, синтезира и оценява необходимата информация от различни източници;
- разкрива проблеми в изследваната научна област, съставя работни хипотези, формулира изследователски тези;
- събира, анализира, класифицира и систематизира информация в определена последователност и логика;

<i>Квалификационна характеристика за докторска програма „Специална педагогика“</i>	<i>Издание 1</i>	<i>Редакция 2</i>	<i>20.02.2023 г.</i>
--	------------------	-------------------	----------------------

- аргументирано и обосновано с доказателства анализира и защитава тези, свързани със специалната педагогика;
- търси иновативни решения чрез комбиниране на различни стратегии и технологии; подобрява стандартните модели и подходи;
- аналитично и критично оценява собствените експериментални резултати, свързани с установяване на определени закономерности при изследване на явленията в специалната педагогика;
- организира и планира собствената си научна дейност (с оглед на: време, точност на обекта на изследване, яснота на целите и задачите, конкретност на изградените хипотези и пр.)
- формулира научно-обосновани заключения, изводи и препоръки в областта на специалната педагогика, аргументира собствени мнения, възгледи и идеи за подобряване на педагогическата практика;
- проявява творческо мислене и новаторство при разработване и реализиране на проекти като отчита влиянието на множество фактори.

3. Област и обхват на компетентностите

3.1. Личностни компетентности:

- създава и интерпретира нови знания, резултат от собствени изследвания или от друга научна дейност;
- притежава способност за самооценка на постиженията от изследователския труд, самостоятелност и отговорност;
- при обосноваване на научната истина се ръководи от академичната научна етика при интерпретиране както на собствени, така и на проучени гледни точки;
- използва научен език и стил, характеризиращи се с точност на научната терминология, яснота и логическа последователност при изложение на фактите и резултатите.

3.2. Комуникативни и социални компетентности

- има изграден стил на научно общуване (в разговори, при консултации и дебати, за защита на научни позиции, работа в екип и пр.);
- показва капацитет за систематично придобиване и разбиране на значителен обем знания от най-съвременните научни постижения или от областта на специалната педагогика и професионалната практика;
- демонстрира общи способности да концептуализира, проектира и изпълнява проекти за генериране на нови знания, прилагане или разбиране на най-модерните постижения, както и да адаптира проектния дизайн към непредвидено възникващи обстоятелства;
- пълноценно общува на български език и на някой/някои от най-разпространените европейски езици.

3.3. Професионални компетентности

- има готовност за самостоятелна научноизследователска, експериментална и практико-приложна дейност;
- идентифицира ресурси и възможности за научни изследвания и проектна дейност; аргументирано взема решения и адаптира проектния дизайн към непредвидено възникващи обстоятелства;
- умения за академично писане и за свобода при създаване на различни жанрови разновидности на научния текст;
- умения за работа в екип и спазване принципите на академичната и научно-изследователска етика;
- осигурява трансфер на собствените резултати при решаване на други проблеми от дадената научна област;

Квалификационна характеристика за докторска програма „Специална педагогика“	Издание 1	Редакция 2	20.02.2023 г.
---	-----------	------------	---------------

ИЗИСКВАНИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА СТЕПЕН "ДОКТОР"

Образователната и научна степен „Доктор” се придобива след:

- успешно изпълнение на всички етапи от индивидуалния план на докторанта;
- успешна защита на дисертационния труд.

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ

След успешното приключване на обучението в докторска програма Специална педагогика и публичната защита на дисертационния труд докторантът може да се реализира в научната, преподавателска и експертна сфера в областта на специалната педагогика. Подготвен е за самостоятелни научни изследвания и за иновационна научноизследователска и преподавателска дейност във висшите училища. Наред с това придобитите от него компетенции биха могли да се реализират в различни управленски органи, НПО и кооперирани дейности при разработката на нормативни актове, образователни стратегии и технологии по отношение на приобщаващото образование, учебни програми и учебно съдържание, учебници и учебни помагала в областта на специалната педагогика.

ЗАВЪРШИЛИЯТ ДОКТОРСКАТА ПРОГРАМА МОЖЕ:

- да участва в различни форми на продължаващо обучение (постдокторантски програми за повишаване на професионалната квалификация и опит по научната специалност и в професионалната област);
- да участва в хабилитационни процедури и процедури за изразстване в степен.

<i>Квалификационна характеристика за докторска програма „Специална педагогика“</i>	<i>Издание 1</i>	<i>Редакция 2</i>	<i>20.02.2023 г.</i>
--	------------------	-------------------	----------------------